

Verordening houdende voorschriften in het belang der openbare gezondheid : ontwerp

<https://hdl.handle.net/1874/235026>

mm 11723

18718. 12.

18718. 12.

La. I, 25.

STATE OF NEW YORK

IN SENATE

JANUARY 1887

1887

gll

ONTWERP.

DE RAAD DER GEMEENTE UTRECHT,

Overwegende dat het noodig is om, behalve de bepalingen in het belang der openbare gezondheid opgenomen in de Verordening, houdende voorschriften ter bevordering der zindelijkheid, van 9 Mei 1856; de Verordening op de Straatpolitie van 20 Junij 1856; de Verordening op het bouwen en sloopen van 20 April 1859, en de Verordening tegen het bewonen van gebouwen, die als schadelijk voor de openbare gezondheid voor bewoning ongeschikt zijn, van 21 April 1859, nog eenige andere voorschriften betreffende de openbare gezondheid uittevaardigen, welke in die Verordeningen niet gevoeglijk kunnen ingelascht worden;

Besluit vast te stellen de navolgende

Verordening houdende voorschriften in het belang der openbare gezondheid.

Art. 1.

Alle slooten en wateren gelegen in de gemeente, die bijzonder eigendom zijn, moeten door of van wege de eigenaars, en in geval van verhuring of in gebruikgeving, door de huurders of bruikers, steeds behoorlijk schoon en rein gehouden worden; alle vuilnis, stinkende en rottende stoffen moeten daaruit verwijderd worden.

Art. 2.

Het is verboden daarin eenige vuilnis, doode dieren of andere aan bederf en rotting onderhevige voorwerpen te werpen, of daarin gier of andere vuilnis te laten afvloeijen.

Art. 3.

Burgemeester en Wethouders zijn bevoegd om, nadat de Gezondheids-Commissie daarover is gehoord, aan de eigenaars van slooten en andere wateren gelegen binnen de kom der gemeente, die voor de openbare gezondheid schadelijk zijn, te gelasten die te dempen binnen eenen bij de aanschrijving te bepalen termijn.

Zij, die zich daarmede bezwaard achten, kunnen zich ter dier zake, binnen 14 dagen nadat de aanschrijving ter hunner kennis is gebracht, bij verzoekschrift wenden tot den Gemeenteraad, die daarover alsdan uitspraak zal doen.

Art. 4.

Alle terreinen, gelegen binnen de kom der gemeente, op welke water, modder of andere vuilnis blijft staan, moeten door de eigenaars, op aanschrijving van Burgemeester en Wethouders, binnen den daarbij bepaalden termijn verhoogd worden of moeten daarop zoodanige werken en veranderingen aangebragt worden, als daarbij zijn voorgeschreven om het ongerief te verhelpen.

Art. 3 al. 2 is ten deze mede van toepassing.

Art. 5.

Het schoonhouden, reinigen en aanvegen van stegen, uitgangen, doorgangen of toegangen tot woningen, getimmerden of erven binnen de kom der gemeente (voor zoover die niet als openbare stegen of sloppen, vallen onder de bepalingen der Verordening op de Straatpolitie of die

op de Zindelijkheid) moet geschieden door de bewoners of bruikers dier woningen, getimmerten of erven, die gehouden zijn, op aanzegging der Politie, daartoe onmiddelijk over te gaan en verder alle schadelijke en voor de openbare gezondheid nadeelige stoffen en voorwerpen daarop aanwezig opteruisen.

Art. 6.

Ingeval de stegen, uitgangen, doorgangen of toegangen, bij art. 5 vermeld, bij regen of door andere oorzaken onderloopen, zoodat zij niet meer droogvoets kunnen begaan worden, zijn de eigenaars daarvan, op aanschrijving van Burgemeester en Wethouders, gehouden die binnen den daarbij bepaalden termijn op te hoogen of in voldoende toestand te brengen.

Art. 3 al. 2 is ten deze mede van toepassing.

Art. 7.

Wanneer van de in art. 5 vermelde stegen enz. geen eigenaars zijn aan te wijzen, zijn Burgemeester en Wethouders bevoegd de verplichting tot ophooging of verbetering in het vorig artikel vermeld, op te leggen aan de eigenaars der woningen, getimmerten en erven, welke van die stegen, uitgangen, doorgangen of toegangen genot hebben.

Art. 8.

De zinkputten, riolen en goten, gelegen in de bijzondere perceelen, moeten door de eigenaars dier perceelen steeds in voldoende toestand onderhouden worden.

Bij gebreke van hieraan te voldoen, zijn Burgemeester en Wethouders bevoegd de eigenaars te gelasten die binnen eenen bepaalden tijd te herstellen of bruikbaar te maken, tenzij zij mogten verkiezen die geheel op te

ruimen en daartegen bij Burgemeester en Wethouders geen bezwaar bestaat.

Art. 9.

Indien de zinkputten, riolen en goten geheel of gedeeltelijk liggen in perceelen, die daarvan geen nut of gebruik hebben, zal de herstelling of bruikbaarmaking door Burgemeester en Wethouders opgelegd worden aan den eigenaar van het perceel, dat daarvan nut en gebruik heeft, en is de eigenaar van het perceel waarin zij gelegen zijn, op aanschrijving van Burgemeester en Wethouders, gehouden zulks te gedoogen.

Deze aanschrijving zal mede inhouden den tijd wanneer en de wijze waarop de herstelling of bruikbaarmaking zal plaats grijpen en een beambte aanwijzen, die daarop toezigt zal houden.

Zij, die zich bezwaard achten met de aanschrijvingen in dit en het vorig artikel vermeld, kunnen gebruik maken van de bepaling van art. 3 al. 2.

Art. 10.

Het schoonhouden der sekreten moet geschieden door de bewoners der gebouwen, die daarvan gebruik hebben, met dien verstande, dat elk hoofd van een gezin daarvoor aansprakelijk is.

Bij nalatigheid is de Politie bevoegd de reiniging te gelasten, waaraan onmiddellijk zal moeten voldaan worden.

Art. 11.

Wanneer de eigenaars van sekreten en sekreetputten, die herstelling of vernieuwing behoeven, in het aanbrengen daarvan nalatig zijn, zijn zij gehouden, op aanschrijving van Burgemeester en Wethouders, die bin-

nen den daarbij bepaalden termijn in voldoende toestand te brengen.

De eigenaars van sekreten, aan den openbaren weg gelegen, moeten zorgen dat die van deuren voorzien zijn.

In geval de sekreetputten geheel of gedeeltelijk liggen in perceelen aan andere eigenaars toebehoorende, die daarvan geen gebruik of nut hebben, is de bepaling van art. 9 toepasselijk.

Art. 12.

Het is verboden mesthoopen of eenige verzameling van mest, van vuilnis of van andere onreine stoffen te hebben of te houden, tenzij met schriftelijke vergunning van Burgemeester en Wethouders, tot wederopzegging en op de daarbij te stellen voorwaarden verleend.

Echter is het geoorloofd om bij stallen voor paarden of vee de mest dier dieren te verzamelen in gemetselde waterdichte putten of bakken, voorzien van luiken of deksels, die, behalve bij gelegenheid van vullen of ledigen, steeds gesloten moeten zijn.

Deze mestbakken en mestputten mogen niet tevens tot berging van andere vuilnis of meststoffen gebezigd worden.

Art. 13.

Binnen de kom der gemeente mogen geene varkens gehouden worden, tenzij met gelijke vergunning als in het vorig artikel.

Art. 14.

Het gieren of bemesten van gronden met sekreetmest kan, gedurende het heerschen van Aziatische cholera, van typhus of van dissenterie, door Burgemeester en Wethouders tijdelijk worden verboden, hetzij in de geheele

gemeente, hetzij in een bij de afkondiging van het verbod aan te wijzen gedeelte.

Art. 15.

Het vervoer binnen de gemeente van lijdens aan een der besmettelijke ziekten bedoeld in art. 1 der Wet van 4 December 1872 (Staatsblad n°. 134) tot voorziening tegen besmettelijke ziekten, mag, voor zoover het bij gemelde Wet is veroorloofd, niet anders geschieden dan in draagbaren of voertuigen, gedurende het vervoer voorzien van een door den Burgemeester te bepalen kenteeken.

Het kenteeken zal, na het vervoer, aan de draagbaren of voertuigen moeten blijven, totdat na voldoende ontmetting, volgens art. 9, vierde zinsnede van gemelde Wet, onder toezigt van een daartoe door Burgemeester aantewijzen beambte, door dien beambte verlof is gegeven tot het wegnemen van het kenteeken.

Zoolang dit verlof niet is gegeven, mag geen verder vervoer van personen of goederen met die draagbaren of voertuigen geschieden.

Van het vervoer zal ten spoedigste, zoo mogelijk vooraf, aan den Burgemeester of de beambten door hem daartoe aangewezen, kennis gegeven worden.

Van wege de gemeente zullen voor dit doel kosteloos draagbaren beschikbaar gesteld worden, op de wijze en ter plaatse door den Burgemeester te bepalen.

Art. 16.

Tot de verplichtingen in deze verordening aan den *eigenaar* opgelegd, zijn, ingeval de eigendom aan meerdere personen toekomt, alle medeeigenaars, ieder voor zich, gehouden, voorbehoudens hun verhaal, hetwelk zij, krachtens burgerlijk regt, op de overigen mogten hebben.

Bij erfpacht, vruchtgebruik of regt van opstal, gaan deze verplichtingen over op den erfpachter, vruchtgebruiker of opstaller, gedurende den tijd dat zijn recht duurt.

Art. 17.

Bij twijfel, wordt voor eigenaar, erfpachter, vruchtgebruiker of opstaller gehouden, degeen, die als zoodanig vermeld staat op den Kadastralen Legger.

Ingeval de persoon, op dien legger vermeld, geen bekende woonplaats binnen de gemeente heeft, buiten de gemeente woonachtig is, of niet bekend is, zullen de aanzeggingen en aanschrijvingen aan den eigenaar, erfpachter, vruchtgebruiker of opstaller volgens deze verordening te rigten, in plaats daarvan worden gedaan aan den hoofdbewoner, huurder of gebruiker van de woning, of het erf waarop de aanzegging of aanschrijving betrekking heeft.

Bij onbewoonde perceelen zal, in dat geval, de aanschrijving op het perceel aangeplakt en in het Stedelijk dagblad gepubliceerd worden.

Art. 18.

Tot de uitvoering dezer Verordening en tot het desnoods ten koste der overtreders, doen wegnemen, beletten of verrigten van hetgeen, in strijd met die verordening is daargesteld, ondernomen of nagelaten, zijn Burgemeester en Wethouders bevoegd, overeenkomstig art. 180 der Gemeentewet.

Art. 19.

Ter verzekering der uitvoering van de voorschriften dezer Verordening zijn de leden der Gezondheids-Commissie, de Gemeente-Architect, de Hoofdopzigter der plaatselijke werken en eigendommen, de Inspecteur over het bouwen, de Opzigter over de straten en wegen en

verder alle beambten van Politie bevoegd om de woningen der ingezetenen huns ondanks binnen te treden, met inachtneming der bepalingen van de Wet van 31 Augustus 1853 (Staatsbl. n°. 83).

Art. 20.

De overtredingen van de voorschriften in deze Verordening vervat en het niet voldoen aan de bepalingen, aanschrijvingen en bevelen daarin vermeld worden gestraft die van art. 1, 5 en 10 met eene geldboete van *f* 1 tot *f* 3

„ „ „ 2, en 12	„ „ „ „	- 3	„ - 5
„ „ „ 14 en 15	„ „ „ „	- 5	„ - 10
„ „ „ 13	„ „ „ „	- 10	„ - 15
„ „ „ 4, 6 en 7	„ „ „ „	- 15	„ - 20
„ „ „ 3, 8, 9 en 11	„ „ „ „	- 20	„ - 25

SLOTBEPALING.

De Verordening: houdende voorschriften omtrent goten of riolen en mestbakken en het houden van varkens, van 13 September 1855, afgekondigd den 1° October 1855; alsmede de Verordening: tegen de uitbreiding van besmettelijke ziekten van 18 Maart 1871, afgekondigd den 1° April 1871, worden ingetrokken.

MEMORIE VAN TOELICHTING.

De steeds toenemende eischen der volksgezondheid maken het noodig eene afzonderlijke strafverordening voor dit onderwerp te bestemmen, ten einde daarin te kunnen opnemen zoodanige bepalingen, die loopen over onderwerpen, waarop nog geene afzonderlijke verordeningen bestaan.

De verordening *ter bevordering der zindelijkheid* van 9 Mei 1856 bevat wel eenige voorschriften in het belang der openbare gezondheid, doch bepaalt zich alleen tot openbare plaatsen, d. i. publieke straten, stegen, werven en wateren, maar laat zich met *privaat-eigendom* niet in. Desgelijks houdt de verordening *op het bouwen en sloopen* van 20 April 1859 ook wel eenige bepalingen in, die blijkbaar in het belang der openbare gezondheid zijn gemaakt, al wordt dit er ook niet bij gezegd, doch alleen voor zoo veel betreft het nieuw daarstellen, herbouwen of verbouwen. Omtrent het in behoorlijken staat onderhouden komt daarin niets voor, als liggende buiten het onderwerp waarover die verordening loopt. Bovendien handelt dezelve alleen over gebouwen, getimmerten en andere werken, boven of onder den grond, niet over de erven waarop die gebouwen staan.

Ten einde nu deze bestaande rubricken der verordeningen uit elkander te houden en niet alles door elkander te haspelen, wordt in deze nieuwe verordening alleen over onroerende zaken, die *privaat-eigendom* zijn, gehandeld,

en over het onderhouden, herstellen, vernieuwen, of zoo noodig, veranderen en verbeteren van reeds bestaande gebouwen, werken of terreinen.

Mogten er, behalve de nu reeds bestaande bepalingen, in 't belang der volksgezondheid, nog meerdere noodig zijn met betrekking tot het nieuw daarstellen en verbouwen van huizen of andere werken, of wel een verbod om in sommige gevallen te mogen bouwen of herbouwen (iets dat de Commissie zeer wenschelijk en noodig acht en zich reserveert voor later) dan zullen die wijzigingen en bijvoegingen hare plaats moeten vinden in de verordening op het bouwen en sloopen, terwijl, indien meerdere bepalingen van dien aard vereischt wordende voor de *openbare* straten, wegen, werven en wateren, deze zouden te huis behooren in de gemelde verordening over de *zindelijkheid* of in die *op de straatpolitie*, welke beide verordeningen eigenlijk in elkaâr loopen en bij eventueele herziening gevoeglijk tot ééne konden zamengesmolten worden.

Eene verordening, inhoudende *alle* bepalingen in het belang der openbare gezondheid, is niet mogelijk en zou groote verwarring veroorzaken.

De verordening op *goten, riolen, mestcaalten en varkens* van 13 September 1855, kan echter in deze nieuwe worden opgenomen, teneinde het aantal afzonderlijke strafvordeningen, dat reeds tot 20 is geklommen, eenigzins te verminderen. Art. 1 dier verordening is echter niet mede overgenomen, als zijnde hetgeen daarin wordt verboden, bij de latere verordening *op het bouwen en sloopen*, in art. 31 en 32 opnieuw geregeld en andere straffen daarop bedreigd.

Eindelijk kan de verordening op de *besmettelijke ziekten* van 18 Maart 1871 beschouwd worden te zijn vervallen door de invoering der Wet van 4 December 1872,

Staatsblad n°. 134, over dit onderwerp; behalve art. 9, bevattende een onderwerp waarover die wet geheel zwijgt, en art. 5, regelende het vervoer van lijders aan besmettelijke ziekten, welk vervoer, bij art. 9 der Wet, bepaald is opgedragen aan de regeling van de gemeentebesturen. Deze beide punten zijn alzoo in deze nieuwe verordening mede opgenomen en geregeld.

Des noods zou de verordening *tegen het bevoenen van gebouwen die als schadelijk voor de openbare gezondheid voor bewoning ongeschikt zijn verklaard*, mede in deze nieuwe kunnen opgenomen worden om het getal verordeningen nog meer te beperken.

Art. 2.

Dat artikel strekt om den eigenaar te vrijwaren voor overlast van geburen of straatjongens, daar hij, volgens art. 1, zijne sloot steeds schoon moet maken als er vuilnis in geworpen is.

Het werpen van vuilnis, enz. in de stads openbare wateren is verboden bij art. 6 verordening op de zindelijkheid en art. 8 der verord. op het ledigen van putten en riolen. Het onderhoud en schoonhouden dier wateren geschiedt van stadswege; behoeft alzoo niet gereglementeerd te worden.

Art. 3.

De bevoegdheid van gemeentebesturen tot het verordenen van zoodanige beperking in den eigendom als hier wordt bevolen, is door den Hoogen Raad aangenomen bij arrest van 24 Sept. 1872 (*Weekbl. v. h. Regt* n°. 3512).

Art. 4.

Vele private terreinen achter huizen of woningen verkeerden door te lagen grondslag of gebrek aan zinkputten en

goten in zeer onvoldoenden toestand, bij gemis aan eene behoorlijke afwatering van het vuile water dat uit de huizen komt, of van het dakwater dat door goten naar beneden stroomt. De schadelijke uitdampingen daardoor ontstaande kunnen ook zelfs voor de naburen hinderlijk en schadelijk zijn. De verbetering van een en ander behoort aan den eigenaar, niet aan den huurder of bewoner opgelegd te worden.

Art. 5.

De verordening op de zindelijkheid spreekt, in art. 1, alleen van het aanvegen der straten d. i. alzoo van publiek eigendom, terwijl dit art. 4 gelast het aanvegen en schoonhouden van doorgangen, uitgangen en stegen die aan bijzondere personen toebehooren, waarvan sommige in zeer vuilen toestand verkeerden doordien er zich niemand om bekommert of de burens het onderling oneens zijn wie zulks doen zal.

Daar het hier slechts geldt het dagelijksche schoonhouden, is zulks, even als bij de straten, opgelegd aan de bewoners, niet aan de eigenaars. Waar echter de toestand van dien aard is dat die niet enkel door vegen en schrobben te verhelpen is, doch de grondslag moet opgehoogd of veranderd worden, kan men dien last niet meer op den bewoner leggen, doch wordt, in het volgend artikel, de eigenaar daarmede belast.

Art. 7.

Er zijn doorgangen en steegjes leidende naar woningen, die niet als afzonderlijk perceel op de kadastrale kaart en legger vermeld staan doch begrepen zijn onder naastbijgelegen, zonder dat het bepaald is uit te maken onder welk kadastraal nummer die eigenlijk behooren. In zoodanig geval kan dus de bepaling van art. 17 dezer ver-

ordening niet baten, omdat het perceel zelf niet te vinden is op den kadastralen legger, ten minste niet met genoegzame zekerheid. Alsdan schiet er niet anders over dan de verplichting tot ophooging of verbetering op te leggen aan de eigenaars der woningen die genot hebben van de stegen en uitgangen.

Art. 8 en 9.

Deze bepaling loopt over goten, riolen en zinkputten, die niet langs straten of pleinen, doch in privaat eigendom zijn gelegen en daardoor niet vallen onder de bepalingen der verordening op de straatpolitie of der zindelijkheid. Het kan zich voordoen, dat een zinkput of riool, strekkende ten dienste eener woning, ligt in het erf, soms onder het huis, van een ander, die er geene uitlozing in heeft. In dusdanige gevallen is meestal de eigenaar der woning, die genot en gebruik heeft van de put of het riool, wel geneigd de kosten der herstelling te dragen, maar wordt daarin niet zelden verhinderd, doordien de eigenaar, onder wiens huis de put of het riool ligt, de herstelling (welke somtijds groote last en ongerief, ja zelfs door het opbreken van vertrekken of tuinen schade kan berokkenen), niet wil toestaan, bewerende daartoe krachtens burgerlijk regt niet gehouden te zijn, omdat de put daar wederregtelijk ligt of om eenige andere reden.

Nu schiet er voor den eigenaar der woning, die het genot van den put of het riool heeft, niet anders over dan een proces tegen den anderen eigenaar te beginnen, waartegen hij meestal opziet, omdat het hem misschien meer zal kosten dan zijne woning waard is, of dewijl er zwaarigheid bestaat om de noodige bewijzen van toestanden, die een paar eeuwen geloden zijn, bij te brengen; de zaak blijft dan steken, totdat eindelijk het Gemeente-

bestuur, als eenig en uiterste middel, komt opdagen met eene onbewoonbaarverklaring der beide perceelen in het belang der openbare gezondheid.

Een zoodanig geval heeft zich in 1873 voorgedaan, toen door Burgemeester en Wethouders aan den Raad werd voorgedragen om niet minder dan een zestiental woonhuizen (daaronder zelfs winkelhuizen en koffijhuizen) uit het blok huizen, begrensd door de Lange en Korte Elisabethstraat, het Vreeburg en Achter-Klarenburg, te gelijk onbewoonbaar te verklaren, omdat midden in dat blok huizen, in een voormalig straatje, dat van het Vreeburg naar de Korte Elisabethstraat heeft geloopt, doch sedert jaren aan de uiteinden was volgebouwd, eene goot liep, die, geene behoorlijke afwatering hebbende, overliep en de plaatsjes achter de huizen gelegen overstroomde en tot een modderpoel maakte. Het gebrek was niet te verhelpen, tenzij het uiteinde dier goot, gaande onder een huis door, gelegen aan de Korte Elisabethstraat, lager werd gelegd. De eigenaar van dat huis (dat mede onder de onbewoonbaarverklaring en bloc was begrepen, ofschoon het niets geen nadeel had van den modderpoel en de overdekte goot daar ter plaatse in goeden toestand was), weigerde echter de goot, onder zijne wagenmakerij gelegen, te laten opbreken, zelfs al behoefde hij er niets aan te betalen, omdat hem zulks te veel ongerief veroorzaakte. De zaak is echter toen door de Commissie uit den Raad, die de belanghebbenden heeft gehoord, in der minne tot een goed einde gebragt, waarbij de eigenaar der wagenmakerij ten slotte heeft toegegeven (misschien wel uit vrees van anders onbewoonbaar verklaard te worden) en de overige eigenaars de kosten te zamen hebben gedragen volgens eene verdeling door die Commissie voorgeslagen.

Had de zaak toen niet bij minnelijke schikking kunnen gevonden worden, dan zou die zeker groote moeilijkheden

gebaard hebben, daar, behalve die wagenmakerij, ook eenige andere woningen, die voorgesteld waren om onbewoonbaar verklaard te worden, eigenlijk geen nadeel hadden van dien stinkpoel, doch er maar bij genomen waren omdat zij er op uitwaterden, terwijl omgekeerd andere huizen er buiten gebleven waren, omdat zij er niet op uitwaterden, ofschoon die mede aan de schadelijke uitdampingën bloot stonden.

Het onderwerp behoort dringend beter geregeld te worden dan thans, daar het niet aangaat om de onbewoonbaarverklaring van woningen te misbruiken tot een dwangmiddel dat *en désespoir de cause* gebezigd wordt om een onwilligen eigenaar, wiens huis goed en gezond is, te noodzaken om toe te laten dat er op zijn terrein gewerkt wordt.

Ook ontbreekt dit dwangmiddel geheel, waar het euvel aanwezig is op een terrein waarbij geen woning annex is, daar men toch niet het terrein onbewoonbaar kan verklaren. In ieder geval komt men door onbewoonbaarverklaring ook niet tot het eigenlijke doel, d. i. bevoegdheid om het riool of den put te mogen openbreken en vernieuwen. Het huis wordt wel ontruimd en moet leeg staan, maar de put en modderpoel blijft doorstinken en de lucht met ongezonde uitdampingën vervullen. Alleen dan wanneer de herstelling en verbetering van het riool gelast wordt door Burgemeester en Wethouders kan die, desnoods, volgens art. 180 gemeentewet bewerktelligd worden. De regeling, zooals die in art. 9 wordt voorgesteld, berust op den grondslag dat de feitelijke toestand, zooals die op 't oogenblik is, als er gevaar voor de openbare gezondheid ontstaan is, als uitgangspunt wordt genomen en die bestaande toestand gehandhaafd wordt, zelfs al is het niet bewijsbaar of die krachtens burgerlijk regt in der tijd geheel en al op wettige wijze is tot stand

gekomen en of daarvoor bewijsstukken of oude documenten aanwezig zijn. Brengt daarentegen degeen, op wiens erf de put is gelegen die hersteld moet worden, eene acte te berde waaruit klaarblijkelijk voortvloeit dat hij die herstelling niet behoeft te gedoogen, b. v. eene schriftelijke erkenning der tegenpartij dat die put in der tijd slechts tot wederopzeggings toe is veroorloofd, of heeft hij een regterlijk vonnis waarbij zulks is uitgemaakt, dan behoeft hij de herstelling niet te gedoogen en zullen Burgemeester en Wethouders hem natuurlijk niet aanschrijven die te moeten gedoogen, maar zullen den eigenaar van het perceel dat nut en gebruik heeft dier zinkput, enz. gelasten op zijn eigen erf een andere zinkput te maken of andere voorzieningen te treffen. Acht hij zich daarmede bezwaard, dan heeft hij insgelijks zijn beroep op den Raad.

Zooals gezegd is, geldt het hier eene beperking in den eigendom en een maatregel dien de gemelde eigenaar van het lijdend erf zich moet getroosten in het openbaar belang, t. w. de openbare gezondheid. Zijne civiele regten kunnen daardoor noch benadeeld noch bevoordeeld worden, doch blijven ongeschonden, zoodat hij, desverkiezende, later nog steeds kan dagvaarden tot wegneming van den put, al heeft hij het herstellen krachtens publiek regt gedoogd, even als hij ook steeds bevoegd blijft tegen den buurman eene vordering tot schadevergoeding in te stellen bij den burgerlijken regter, wegens de schade die hij mogt geleden hebben door de herstelling te moeten gedoogen; indien er namelijk termen bestaan tot het instellen van zoodanige actie tot schadevergoeding.

Dat de Raad bevoegd is eene dergelijke bepaling te maken is niet twijfelachtig. — In art. 4 der Verordening op *het blusschen van brand* treft men eene geheel gelijksoortige aan, waarbij eene zeer ingrijpende beperking in den eigendom is bepaald, nam. dat de eigenaar van een

huis verplicht is, ingeval van brand bij zijn buurman, de spuiten in zijn huis toe te laten en zijn inboedel te laten natspuiten in 't belang, zoowel van dien buurman als ook van het algemeen, ter voorkoming van verdere uitbreiding van den brand. Evenzoo moet hier de eigenaar zich getroosten dat, zoowel in 't belang der bureu als ook in dat van het algemeen, ter voorkoming van ziekten die de openbare gezondheid kunnen bedreigen, op zijn erf eenige werkzaamheden worden verrigt die, ofschoon misschien hoogst onaangenaam, echter noodzakelijk en onvermijdelijk zijn te achten ter voorkoming van ziektegevaar.

Men zal welligt vragen, wat moet er gebeuren als een eigenaar, dien de herstelling gelast is, de boete wel betaalt, doch nalatig blijft den zinkput te herstellen?

In dat geval kunnen Burgemeester en Wethouders art. 180 Gemeentewet toepassen, waardoor men den toestand kan veranderd krijgen ten zijnen koste en waarvoor desnoods zijn perceel bij executie voor die kosten kan verkocht worden. Het is voornamelijk hierin dat de kracht dezer verordening moet gezocht worden.

Art. 11.

De sekreetputten zijn hier afzonderlijk behandeld, omdat welligt later daarover andere bepalingen zullen verordend worden, indien de kwestie der opruiming van fecaliën eenmaal tot beslissing mogt komen. Voorshands is bij dit artikel er in voorzien om de *bestaande* sekreten en sekreetputten die bouwvallig zijn te doen herstellen. Het maken van nieuwe putten is geregeld bij art. 4 der Verordening *op 't bouwen*, als ook het bevel om sekreten te moeten maken waar die ontbreken,

Art. 12.

Deze bepalingen omtrent mesthoopen zijn in hoofdzaak dezelfde als die, vervat in art. 2 der Verordening *omtrent mestraalten en het houden van varkens*, doch eenigzins meer uitgewerkt, met het oog op de mestputten van stallen die, volgens art. 2 dier verordening, thans eigenlijk verboden zijn in de kom der gemeente, tenzij men daartoe eene speciale vergunning heeft van Burgemeester en Wethouders. Bovendien moeten de ingezetenen, volgens dit artikel 12, ook buiten de kom der gemeente in 't vervolg verlot hebben tot het houden van mesthoopen en verzamelingen van andere onreine stoffen. Deze uitbreiding is wenschelijk daar alsdan Burgemeester en Wethouders bepalingen kunnen voorschrijven bij de vergunning en zorgen dat de bureu er geen te groote last van hebben, indien deze daarover klagen.

Art. 13.

Bevat dezelfde bepaling als in art. 2 der evengemelde Verordening voorkomt. Alinea 2 dier Verordening is hier niet mede overgenomen, als zijnde het houden van varkens in de buitenwijken minder hinderlijk voor de bureu, te meer nu de *kom der gemeente*, bij eene algemeene Verordening, meer uitgebreid en juister omschreven zal worden.

Wil echter de Raad die 2^e zinsnede behouden, dan kan die gevoeglijk er bijgevoegd worden, doch wordt in bedenkking gegeven alsdan de beoordeeling niet bloot aan de Politie over te laten doch aan Burgemeester en Wethouders op te dragen.

Art. 14.

Is woordelijk art. 9 der Verordening *tegen besmettelijke ziekten* van 18 Maart 1871 behalve alleen dat het woord *menschelijke*, als overbodig, is weggelaten en de bepaling ook bij typhus en dissenterie kan toegepast worden.

Art 15.

Strekt ter voldoening aan art. 9 der Wet van 4 December 1872, (Staatsbl. N°. 134) houdende voorzieningen tegen besmettelijke ziekten waarbij dit punt bepaald is opgedragen aan de regeling der gemeentebesturen. De *doorvoer* van lijders door de gemeente is bij de Wet zelve geregeld even als ook de *invoer* van elders; dit ligt alzoo buiten deze Verordening.

De bepaling van art. 5 der thans nog bestaande Verordening tegen de uitbreiding van besmettelijke ziekten van 18 Maart 1871 (welke de vroeger van 13 Februarij 1868 heeft vervangen) voorschrijvende dat het vervoer van lijders aan besmettelijke ziekten binnen de gemeente, voor zoover dit plaats grijpt met rijtuigen, niet anders mag geschieden dan met rijtuigen die *uitsluitend* daartoe gebezigd worden, is in dit ontwerp der verordening niet gevolgd, daar de ondervinding geleerd heeft dat geen der huurkoetsiers geneigd is er een zoodanig afzonderlijk rijtuig op na te houden.

Daarom is in deze Verordening bepaald, dat het rijtuig na ieder vervoer van zoodanigen lijder, telkens moet ontsmet worden, op de wijze als bij de wet is bepaald.

De verstrekking van draagbaren van gemeentewege, kan geen bezwaar opleveren, daar er reeds zoodanige aanwezig zijn, terwijl het te voorzien is dat de particuliere industrie wel niet geneigd zal zijn zich met de verhuring van dergelijke draagbaren in te laten. Het kan later een punt van overweging uitmaken, of het misschien wenschelijk is dat de gemeente zich ook eene vigelante of ander rijtuig aanschafft en dit ter beschikking stelt even als de draagbaren.

Art. 17.

Het geval kan zich voordoen dat het onzeker is wie eigenaar is van een perceel, wanneer meerdere personen

beweren tot den eigendom daarvan gerechtigd te zijn, of ontkennen daarvan eigenaars of mede-eigenaars te zijn. Vooral bij kleinere perceelen, gemeene uitgangen of andere dergelijke perceelen waarop meerdere eigenaars of bewoners van aangrenzende gronden of woningen een zeker bezit hebben of daden van beheer uitoefenen, is het dikwijls volstrekt niet uit te maken wie eigenlijk daarvan eigenaar is.

In zoodanige gevallen zal het expedient moeten aangewend worden dat de wet op de onteigening ten algemeene nutte te baat neemt, namelijk, dat degeen die op den kadastralen legger als eigenaar van dat perceel te boek staat wordt gehouden voor den werkelijken eigenaar, totdat het tegendeel blijkt.

De aanschrijving van Burg. en Weth., in art. 3 en volgende dezer Verordening vermeld, zal alsdan aan dien persoon gericht en overhandigd moeten worden.

Wanneer deze niet binnen de gemeente woonachtig is, wordt de aanschrijving of aanzegging gedaan aan de personen in al. 2 van dit artikel opgenoemd. — Gelijke bepaling komt voor in art. 13 der Verordening tegen het bewonen van gebouwen die als schadelijk voor de openbare gezondheid voor bewoning ongeschikt zijn, van 21 April 1859. — Waar het geldt perceelen waar geene huizen op staan, of die niet bij huizen behooren, geeft al. 3 aan hoe er gehandeld moet worden.

In het geval dat het perceel niet vindbaar is op de kadastrale kaart en legger is bij art. 7 voorzien.

Art. 18.

Deze bepaling, ofschoon misschien niet noodig en overbodig, heeft voornamelijk ten doel eene waarschuwing aan het publiek (dat niet enkel uit regtsgeleerden bestaat), dat de overtreders der verordening er niet mede af zijn

als zij, na veroordeeling door den kantonregter, de boete betaald hebben, maar dat zij bovendien verplicht zijn en blijven daar te stellen of weg te nemen hetgeen volgens bevelschrift van Burgemeester en Wethouders door hen had moeten daargesteld of weggenomen zijn, en dat bij gebreke van dien dit ten hunnen koste zal geschieden.

Eene soortgelijke bepaling wordt in enkele wetten, inhoudende strafbepalingen, mede aangetroffen, o. a. in art. 7 der wet van 12 Julij 1855 (Staatsblad n°. 102), *tot voorloopige voorziening in sommige waterstaatsbelangen*, alsmede in het thans ingediende wetsontwerp *tot regeling van het bouwen op of langs dijken*, in art. 7 van het gewijzigd ontwerp (Bijblad Staats-Courant Tweede Kamer; Bijlagen [32—2] bl. 19).
